

INTERNACIONALNI SIMPOZIJ ZA MISIJSKU FORMACIJU U NAŠEM VREMENU

RIM, 24—28. LISTOPADA 1977.

U vezi s 350. godišnjicom osnutka Papinskog sveučilišta Urbaniane održan je na tom sveučilištu Internacionalni simpozij za današnju misijsku formaciju. Usput recimo da je sveučilište Urbaniana osnovano u vezi s osnutkom Congregatio de propaganda fide (1622. g.), koja je mjesto španjolskog i portugalskog »Patroadoa« preuzela brigu za misije.

Simpozij je bio — što je razumljivo — u prostorijama samog Sveučilišta, i to: plenarni skupovi u aula magna, koja ima oko osam stotina sjedala i za tu i slične prilike opskrbljena je razglasom i simultanim prevođenjem. Dvorana je u sva četiri dana bila ispunjena (na prije-podnevnim plenarnim sjednicama, odnosno predavanjima).

Popodne su radile grupe obrađujući temu: »Kristološki temelji u formaciji evangelizacije«. Grupe su bile podijeljene na skupine svećenika, redovnika i laika, dakako, sa svojim moderatorima. Te skupine su bile podijeljene na podgrupe prema predmetu (npr. filozofija, teologija itd.) i na podgrupe jezičnog smjera: talijanski, engleski, španjolski, nje-mački.

Prema popisu prisutnih članova koji su se prijavili bilo nas je 949 iz 57 nacionalnosti — iz Jugoslavije bijasmo g. Stanislav Hočevar iz Ljubljane i ja iz Zagreba. Dakako najviše ih je bilo iz Rima, i po broju i po nacionalnosti.

Kako je tekao rad simpozija?

Prvi dan: rektor Sveučilišta p. Luigi Bogliolo, salezijanac, najprije predočuje svrhu Simpozija — evangelizacija u našem vremenu. To je uostalom i trajna svrha Urbaniane.

Ističe da su u pripravi za Simpozij izabrali teme i predložili kardinalu Rossiju, prefektu Kongregacije za evangelizaciju naroda i velikom kancelaru same Urbaniane. Odlučili su se za teme koje ćemo slušati.

Predlaže da se pošalje telegram sv. Ocu.

Nadbiskup Simon Lourdusamy, zamjenik velikog kancelara Urbaniane i predsjednik Višeg savjeta papinskog Misijskog djela zahvaljuje na predočenom sadržaju ovog simpozija i nastavlja: Propovijedati evanđe-lje je bila uvijek središnja misao u formaciji svećenika, misionara. To je osobito potrebno danas. U tom propovijedanju se mora kristalizirati misao duhovitosti, koja proizlazi iz Duha Svetoga.

Kardinal Rossi upozorava da je misionarenje prije svega povezano s upoznavanjem kulture i ambijenta određenog naroda i da nikad ne smije rušiti pozitivne tekovine jednog naroda ili plemena, već te tekovine duhovne kulture valja pročistiti, usavršiti i na to nadograditi evanđelje. To će biti najsnažnija prevaga za obraćenje onih koji ne poznaju pravoga Boga. Valja u tom smislu propovijedati proživljeno evanđelje. Tako, uostalom, treba postupati i u svim područjima i krajevima našeg sekulariziranog svijeta. Stoga je potrebno duboko poznavanje teoloških istina — formacija — i njih valja svjedočiti.

Nakon toga je kardinal Rossi i formalno otvorio rad Simpozija.

Prvo predavanje održao je kardinal P. Bertoli pod naslovom: »Isusovo evanđelje je Božje evanđelje i evanđelje evangelizatora.« Ističući 350. godišnjicu osnutka Urbaniane na kojoj se održava Simpozij o današnjoj formaciji misionara osobito naglašava »Evangelii nuntiandi«, gdje je sadržana nauka Drugog vat. sabora u odnosu na misionarski rad. Pozivajući se na sinoptike, Djela apostolska, sv. Pavla, pokazuje kako je kraljevstvo Kristovo vezano na propovijedanje vesele vijesti, na propovijedanje misterija koji je otkrio Isus. To je propovijedanje povezano s poslanjem, s misionarenjem svim narodima.

Drugo predavanje je mjesto najavljenog J. Ratzingera, koji je u to vrijeme imao neodgodive susrete sa svojim svećenstvom, održao profesor G. M. Martini.

Objavljeni Krist, koji je umro i uskrsnuo, jest temelj, središnjica, okosnica evangelizacije. Ne govorim kao rektor Biblicuma, kako je to istakao msgr. Rossano, već kao evangelizirani kršćanin, koji nastoji za sebe i za druge pronaći način kako najbolje evangelizirati ili kristijanizirati sebe i druge, rekao je G. H. Martini. Osnovna misao: Crkvi je predano poslanje naviještanja vesele vijesti i ona ne može biti potpuno naviještena, ako se ne uzme da je temelj Isus Krist koji je živio, umro i uskrsnuo za spasenje čovjeka. Život kršćanina prolazi kroz ovozemaljske putove kao i život Krista Gospodina sve do uskrsnuća.

Drugi dan: Prvo predavanje je održao J. Masson, profesor sa Sorbone (Pariz) pod naslovom: »Crkva je bitno misionarska«. Prof. Masson, glasoviti misiolog, obrađuje čitavu temu na doktrinalnim načelima dekreta »Ad gentes«: Otac šalje Sina, Sin šalje Duha Svetoga i napokon svoje učenike da naviještaju evanđelje koje su od njega čuli. To sve prelazi na Crkvu koja tako postaje vidljivi znak za nekršćane, preko kojeg se znaka može spoznati Isus Krist. U Crkvi se mora ostvarivati Božja ljubav prema čovjeku: Ljubav Oca, Sina i Duha Svetoga. U toj ljubavi mora biti osobito istaknuto zajedništvo s Isusom Kristom, koji je došao na svijet za sve ljude, da svima propovijeda, da svima otkrije svoje božanske istine. To u budućnosti preuzima kao svojju zadaću Crkva koja je poslana da propovijeda. Crkva koja se služi različitim načinima propovijedanja, ali s uvijek istim ciljem: propovijedati Krista ljubavi.

Drugo predavanje je održao V. Mulago pod naslovom: »Jezik misionarske Crkve«. »Da li je možda iz vas proizišla Božja riječ? Ili je samo k vama došla?« (1. Kor.14,36.) To je bio motto prof. Mulaga, koji je u čitavom svome predavanju imao pred očima probleme afričke i drugih misijskih crkava. Misionarski jezik prema Evangelii nuntiandi se ne smije nigdje zaustaviti. Crkva je produžetak inkarniranog Krista. Ona se kao

i on mora služiti jezikom ljubavi koja spašava. Sve božansko, sve bitno Kristovsko u okolnostima misionarenja u strogom smislu riječi povezivat će najprije s onim naravnim elementima u nekoj kulturi, civilizaciji, narodu ili plemenu, koji će se osobito odraziti na području ljudskog života kojemu treba ljudska pomoć. Tada će moći nastupiti teologiziranje, koje će imati svoj uspjeh, budući da se nakalemjuje na ono ljudsko dobro koje je pokazao misionar sam ili sa svojim suradnicima. U tom smislu se ima i razumjeti pojam »afrička teologija«, koja nije ništa drugo nego kulture i civilizacije, tradicije afričkih naroda i direktive sv. Oca. Sve to prihvaća Afrička crkva u svojim okolnostima i običajima u liturgiji, sakramentima i laičkom apostolatu.

Treći dan: Prvo predavanje je imao p. P. A. Liege O. P. profesor iz Louvaina. Predavanje nosi naslov: »Svjedočanstvo života — izvor misionarskog uspjeha«. Sveti Otac govori (Evangelii nuntiandi) da će Crkva pokazivati svoje poslanje ponajbolje svjedočanstvom svoga života, a on mora biti život Isusa Krista. No Crkva nije ništa apstraktno. Crkva smo mi kršćani i na nama i s nama treba tražiti odgovor na pitanje: Kako će Crkva ponajbolje svjedočiti Isusa? Životom svojih članova. Pater Liege u tom smislu pita u tri točke:

1. Kako djeluje svjedočanstvo kršćanskog života za uprisutnjenje evanđelja?

2. Kako je svjedočanstvo kršćanskog života izgovorena riječ koja naviješta Isusa Krista?

3. U kojim uvjetima svjedočenje kršćanskog života danas razvija svoju djelotvornost misionarske djelatnosti?

Svjedočanstvo mora biti zbiljsko, ono koje će impresionirati i koje će tako doći do izražaja u drugih.

Misionar mora svjedočiti vlastitim životom koji je ojačan snagom Duha Kristova, i to svjedočiti evanđelje Kristovo, u kojem vidimo Boga koji je postao čovjekom upravo zato da pomogne čovjeku. To svjedoči Isusova muka, njegovo uskrsnuće, njegovo pošiljanje Duha.

Učinkovitost misionarske djelatnosti trebamo promatrati u našem vremenu i u našim životnim uvjetima. Današnji čovjek mora uvidjeti da misionar, a u našem smislu svaki kršćanin, djeluje snagom Krista za obraćenje svijeta. Uvijek to nije lako, ali je zadatak u kome će se vidjeti rezultati poslanja, rezultati misionarskog svjedočenja.

Drugo predavanje je imao Juan Esquereda-Bifet pod naslovom: »Misionar u službi Crkve preko istine i ljubavi«. Apostolska, misionarska formacija treba biti u svetosti, ljubavi, vjeri i služenju. To je moguće uzbiljiti samo preko jedinstva s Kristom. Dekret »Ad gentes« govori to za svakog kršćanina i naglašuje da je to jedinstvo s Kristom ostvareno u jedinstvu s Crkvom, koja propovijeda evanđelje ljubavi i dijeli sakramente spasenja i jedinstva s Kristom. U tom smislu treba gledati i na služenje Crkvi i ljudima.

Marija je apostolska Majka koja će i nama u našem vremenu pomoći da budemo onakvi u svjedočenju evanđelja, u služenju ljudima i Crkvi, kakva je ona bila — službenica Gospodnja.

Četvrti dan: Prije same koncelebracije u zaključnim mislima nadbiskup Lourdasamy je naglasio: »Danas je klima misionarskog rada. Za našu pripravu — jer svi moramo misionariti — imamo za temelj evan-

đelje i njegovu spiritualnu orijentaciju. Moramo postati u našem vremenu misionari s dubokim studijem teoloških disciplina i dubokom izgradnjom duhovnog života... Sve nam to pokazuje dekret »Ad gentes«. Moramo ljubiti Krista pa ćemo ljubiti čovjeka.«

Zaključak simpozija s pobudnim mislima kardinala Rossija. Te je misli izrekao u homiliji u okviru koncelebrirane sv. mise, u kojoj je sudjelovalo oko 40 svećenika svih naroda i boja.

Zaključenju simpozija prisustvovalo je 7 kardinala, 10 biskupa i nadbiskupa i oko 800 sudionika simpozija.

Kardinal Šeper i nadbiskup Franić nisu prisustvovali — u isto vrijeme imali su zaključenje Sinode za katehizaciju.

Osobno sam u grupama (jezičnim) i podgrupama (filozofija, teologija...) prisustvovao talijanskoj jezičnoj i filozofskoj grupi, koju je vodio profesor Luigi Bogliolo, profesor filozofije na Urbaniani i ujedno rektor Urbaniane.

Osnovna je misao bila u toj podgrupi: Kako se poslužiti znanjem filozofije u misijskoj djelatnosti? Važno je to pitanje, jer: »Qui bene distinguit, bene docet«, a tomu nas uči filozofija. Nastupio sam u diskusiji s pitanjem:

— Gospodine profesore! Dobivam dojam da se sve dosta lako shvaća, a ja, međutim, imam jednu poteškoću!

— Koja je to? — pitao me profesor Bogliolo.

— U mojoj domovini načelno odbijaju pristup vjerskim životnim gledanjima. Ja bih morao imati način na koji će marksistički orijentirano društvo prihvatiti sve ovo o čemu simpozij govori. Sve ovo što se predlaže.

Iza stanovitog razgovora o našim prilikama u Hrvatskoj, Jugoslaviji, i to dakako čisto vjerskim, gospodin profesor mi je odgovorio:

— To je doista teško i možda ne mislimo dovoljno o tome. No u vašim okolnostima ipak će biti, držim, moguće razmisliti o svemu i to svesti na jedan zajednički jezik, utvrdivši točnom terminologijom što Crkva hoće dati svojim vjerskim istinama.

— Dakle predložili biste — jasne pojmove steći najprije za sebe a onda preko njih i s njima dobronamjernima prenositi evanđelje...

Složili smo se u tome, pa makar bilo i oskudno. Ipak je nešto...

To uostalom i činimo koliko nam je u našim okolnostima moguće.

Kad sam govorio o našim prilikama i mogućnostima za vjeronauk svi su se pomalo čudili, što me je iznenadilo... Taj put smo bili: profesor Bogliolo, jedan svećenik Vijetnamac, koji je u Evropu došao prije nego je socijalizam dospio u Vijetnam, jedan Maltežanin i ja, četvrti. To se činilo najnepoznatije svećeniku iz Malte.

Josip Križl